

Vlaams
Parlement

ingediend op **664** (2015-2016) – Nr. 1
23 februari 2016 (2015-2016)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Bart Caron en Bart Dochy

over het verzoekschrift over natuurherstel
in de Leievallei in het kader van het dossier
Seine-Scheldeverbinding

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Ingrid Lieten, Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Toelichting verzoekschrift	4
1.	Historiek van de beslissingen.....	4
2.	Wetgevend kader: plan-MER	5
3.	Doel en methode van de plan-MER.....	5
4.	Inhoud van plan-MER Seine-Schelde	5
5.	Toepassing plan-MER	6
6.	Rivierherstel in de plan-MER.....	6
7.	Bindend karakter van een plan-MER	6
8.	Welk vervolgsценario?	7
9.	Vragen van de verzoekers aan het parlement	7
II.	Vragen van de leden	8
III.	Antwoorden van de verzoekers.....	9
IV.	Bijkomende opmerkingen van de leden	10
	Gebruikte afkortingen	12
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn hield op 2 februari 2016 een hoorzitting met de heer Herman Nachtergaele, eerste ondertekenaar van het verzoekschrift over natuurherstel in de Leievallei in het kader van het dossier Seine-Scheldeverbinding. De heer Nachtergaele werd bijgestaan door de heer Peter Symens van Natuurpunt.

De presentatie van de heer Nachtergaele is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting verzoekschrift

1. Historiek van de beslissingen

Herman Nachtergaele, eerste ondertekenaar van het verzoekschrift, stelt dat hij het vooral wil hebben over de juridische betekenis van de plan-MER van het Seine-Scheldeproject en de implicaties als die plan-MER verder door de Vlaamse Regering genegeerd wordt.

Het Seine-Scheldeproject is een onderdeel van een Europees vaarwegproject. Het bestaat uit vaarwegaanpassingen en ook uit natuurherstel langs de Leie (het project rivierherstel Leie). Al in 2006 besliste de Vlaamse Regering om vijfhonderd hectare natuur te herstellen in tien projectgebieden verspreid over de Leievallei. Over het project was van bij het begin veel overleg: tussen overheden, administraties maar ook met de sectoren landbouw en natuur. Volgens de spreker waren alle partijen het erover eens het project uit te voeren op voorwaarde dat de betrokken landbouw correct gecompenseerd zou worden. Een flankerend beleid diende eruit te zien als bij het geactualiseerde Sigmaphan. Een voorbeeld van een mooi geïntegreerd en breed gedragen project.

Allereerst volgt een historiek van de opeenvolgende beslissingen van de Vlaamse Regering over dit project. De plan-MER werd goedgekeurd in 2008. In 2009 staat het Seine-Scheldeproject als prioritair in het regeerakkoord. In 2010 wordt de taakverdeling tussen de administraties bepaald: Waterwegen en Zeekanaal NV staat in voor het vaarwegproject, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij moeten samen de vijfhonderd hectare natuurherstel realiseren in de Leievallei. Voorts werd er een grondenbank opgericht. Dat was het gevolg van de keuze in 2009 aangekondigd door minister Joke Schauvliege dat de regering de gronden zou verwerven. Uiteraard werd er ook een flankerend beleid goedgekeurd. In 2010 heeft de Vlaamse Regering de voorafgaande studies goedgekeurd. Een ervan was een studie die uitgebreid de grote impact op de landbouw in kaart bracht. Alle gronden van de natuurcompensaties lagen immers in actief landbouwgebied. In West-Vlaanderen hadden de gronden al decennia een natuurbestemming, eigenlijk was het dus zonevreemde landbouw, terwijl het in Oost-Vlaanderen om agrarisch gebied ging dat via een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan omgezet moest worden naar groengebied. In de periode 2011-2013 worden dan LER's opgemaakt met als doel de impact per bedrijf te omschrijven, en het gepaste flankerend bedrijf vast te leggen. Het was nooit de bedoeling van de LER's om het project te herzien.

Eind 2013 trekt de landbouwsector plots zijn steun aan het project in, organiseert wat lokaal boerenprotest en mobiliseert lokale politici om een petitie te tekenen tegen het natuurherstel. Voor de minister is dat voldoende om het project on hold te zetten. Wat volgt, is een georkestreerd verhaal waarbij een speciale coördinator wordt aangesteld die, los van alle bestaande overlegcommissies, een oplossing moet bieden voor de knelpunten tussen natuur en landbouw. In realiteit wordt het project herzien vanuit eenzijdig landbouwperspectief. Wat een natuurherstelproject is, wordt ondergeschikt aan veto's van de landbouw. Het

resultaat is voorspelbaar: de 500 hectare is plots niet realistisch, slechts 390 is aanvaardbaar vanuit landbouweconomisch standpunt. Tegelijk wordt voorgesteld om twee van de geplande projectgebieden gewoon te schrappen. Eind 2014 wordt bij regeringsmededeling het project nog wat meer uitgekleeft, tot amper 300 hectare. Als motivering geeft de regering alweer de LER's. Daarbij wordt evenwel vergeten dat de plan-MER bij de opmaak gesteld heeft dat landbouweconomische weerslag geen beoordelingsbasis is voor de projecten zelf. Als zoethoudertje zegt de regering dat extra natuur zal gezocht worden via andere pistes, namelijk met agrarisch natuurbeheer en extra verwevingsgebied, zonder evenwel een nadere omschrijving van timing of plaats. Als toemaatje krijgt de parlamentscommissie te horen dat er geen draagvlak is voor het project, wat de commissievoorzitter als een belangrijk gegeven voorkomt.

Zuid-West-Vlaanderen, bekend als de meest natuurarme streek van Vlaanderen, valt dat verdict zwaar. Het wordt er beschouwd als een woordbreuk, het afvallen van tien jaar regeringsbeleid. Daarom is er een petitie gelanceerd om de regering te vragen de oorspronkelijke vijfhonderd hectare natuur waar te maken. Op een paar maanden tijd tekenden meer dan vijftienduizend mensen, wat het zonneklaar maakt dat er in de streek wel degelijk een groot draagvlak is voor meer natuur in de Leievallei.

2. Wetgevend kader: plan-MER

Een plan-MER heeft juridische waarde en is geen vodge papier. De verplichting voor een plan-MER vloeit voort uit de bepalingen van het DABM, die op zich een omzetting vormen van de Europese MER-richtlijn. Doel van een plan-MER is het meest milieuvriendelijke alternatief alsook milderende maatregelen te bepalen. Rivierherstel past daarenboven in de kaderrichtlijn Water, die de lidstaten verplicht om tegen 2027 een ecologisch optimum voor de rivieren te bereiken. In alle documenten van de Vlaamse overheid, zowel van de administraties als het parlement, wordt die kaderrichtlijn als dwingend kader beschreven.

3. Doel en methode van de plan-MER

Het doel van een plan-MER is het minimaliseren van de effecten op mens en natuur. Daartoe wordt er een expertmening gevraagd van externe bureaus maar vooral ook van de cel-MER.

4. Inhoud van plan-MER Seine-Schelde

De plan-MER bevat bovendien een aantal studies, waaronder de eerste landbouwstudie. In de inleidende nota met de richtlijnen voor de plan-MER kan men lezen dat landbouweconomische gevolgen geen criterium zijn voor beoordeling van de projecten. Volgens de plan-MER omvat het Seine-Scheldeproject twee deelprojecten die niet zonder elkaar kunnen. Die plan-MER zegt ook realistisch uitvoerbare alternatieven te geven voor beide deelaspecten. De plan-MER is in 2008 aanvaard door de Vlaamse Regering.

De plan-MER zegt ook dat het rivierherstel in historisch perspectief dient te worden bekeken, dus niet enkel de schade van het Seine-Scheldeproject dient gecompenseerd te worden, maar ook alle ingrepen van de voorbije decennia, waaronder de rechte trekkingen. Een bijkomend gegeven is dat door het aansluiten van de afgesloten meanders de waterbergingscapaciteit van de riviervallei zal toenemen, wat ook nodig is om de gevolgen van de klimaatverandering te ondervangen (toenemend risico op overstromingen).

5. Toepassing plan-MER

Eens goedgekeurd is de plan-MER de juridische basis voor vergunningen en voor bestemmingswijzigingen. Er zijn heel wat precedentes waarbij de Raad van State vergunningen en ruimtelijke uitvoeringsplannen vernietigt, als de milderende maatregelen van een plan-MER niet worden uitgevoerd.

Bovendien is de plan-MER een onderdeel van het subsidieproject voor Europa, hetgeen vele tientallen miljoenen euro betreft. Men heeft wel niet rechtstreeks geld gevraagd aan Europa voor het rivierherstel, wel voor het vaarwegproject, maar Europa eist dat men de milieuwetgeving, en dus de MER en de kaderrichtlijn Water, inbouwt in dit soort projecten. Het feit te melden dat men een plan-MER opmaakt is zo de garantie naar de Europese Commissie dat men die Europese wetgeving gaat volgen. Als men dan achteraf de plan-MER niet volgt, betekent dit een inbreuk op het subsidiedossier en zijn er mechanismen om die subsidies terug te vorderen.

6. Rivierherstel in de plan-MER

In de plan-MER is slechts één compensatiescenario onderzocht, namelijk vijfhonderd hectare herstel van specifieke riviergebonden natuurtypes ('natte terrestrische natuur') in tien aangeduide projectgebieden door de waterhuishouding te herstellen, meer bepaald het gebied te vernatten door de drainage van de vallei aan te passen. Het gaat om stukken land gelegen in een afgesloten meander met reeds hoge waterstanden, ideaal om opnieuw aan te koppelen aan de Leie of aanliggend valleigebied.

7. Bindend karakter van een plan-MER

Een plan-MER is bindend voor de overheid, zo zegt het decreet, tenzij de afwijking grondig gemotiveerd en juridisch onderbouwd is. De verzoekschriftindieners menen dat de regeringsmededeling waardoor er slechts driehonderd hectare zal komen, daar niet aan voldoet.

Hoewel de vaarwegwerken gestart zijn, is er nog geen vierkante meter natuur hersteld. Slechts één deel van het Seine-Scheldeproject uitvoeren, is een duidelijke afwijking van de plan-MER.

De plan-MER onderzoekt slechts één scenario van vijfhonderd hectare natuurherstel, dus bestaat het scenario van driehonderd hectare juridisch niet. Zo de regering er toch aan vasthoudt, moet ze wetenschappelijk bewijzen dat driehonderd hectare een evenwaardige natuurcompensatie is dan vijfhonderd hectare. Daarvoor is er een nieuwe plan-MER nodig, wat al snel twee jaar zal kosten. Daarbij mag niet uit het oog verloren worden dat de natuurmaatregelen compensaties moeten bieden voor alle voorbijgaande werken aan de Leie én het Seine-Scheldeproject.

Daarenboven kan de regering niet zo maar projectgebieden schrappen als de plan-MER het heeft over tien.

Agrarisch natuurbeheer en natuurverweving zijn evenmin in de MER onderzocht en dus juridisch onbestaand. Bovendien biedt agrarisch natuurbeheer niet de mogelijkheid om het gewenste natuurtype te realiseren. Verweving heeft helemaal geen effect op het terrein, het is gewoon een overdruk op het gewestplan.

De LER's, waar de regering zich voor de afwijking op beroept, volstaan niet als motivering omdat ze nooit boven het milieueffectenrapport staan, dat trouwens

rekening houdt met de initiële landbouwstudie. De latere LER's zijn niet meer dan een update en kunnen alleen dienen om het flankerend beleid te bepalen, nooit om het project gedeeltelijk te schrappen. Bovendien wordt nergens in die LER's aangetoond dat driehonderd hectare natuurherstel hetzelfde milderend effect heeft als vijfhonderd hectare.

Draagvlak, weze het nu bij het publiek of de lokale politici, is geen element van een plan-MER. Kortom, de argumenten van de regering zijn ruimschoots onvoldoende.

8. Welk vervolgsценario?

De regering heeft nu vier mogelijkheden. Ze kan de plan-MER, zoals ze nu doet, gewoon negeren. Dat is vragen om lange juridische procedures tot bij de Europese rechtbanken. De Nederlandse regering heeft zo tien jaar lang vergeefs proberen te ontkomen aan de ontpoldering van de Hedwigepolder. Hetzelfde scenario voor Vlaanderen zou jammer zijn en vooral veel geld kosten.

De tweede mogelijkheid is dat de regering de optie voor maar driehonderd hectare natuurherstel juridisch tracht in te dekken met een nieuwe plan-MER. Dan zal daarin wel bewezen moeten worden dat driehonderd hectare hetzelfde milderende effect kan hebben dan vijfhonderd hectare, wat wetenschappelijk onzin is. De huidige plan-MER zegt immers dat vijfhonderd hectare een minimum is. Bovendien zal Vlaanderen dan in Europa uitgelegd moeten krijgen dat eenzelfde infrastructuuringreep tien jaar geleden vijfhonderd en nu maar driehonderd hectare mildering nodig heeft.

Het derde scenario, voor de spreker het meest wijze, is terugkeren naar de vijfhonderd hectare.

Een vierde scenario, voorgesteld door de natuursector, is de zoekzone te vergroten tot Deinze, waar er tweehonderd hectare extra natuur technisch vlot te realiseren is, met hoge natuurwaarde, maar met minder impact op de beroeps-landbouw. Ook dat is een grote afwijking van de plan-MER en vergt een juridisch onderbouwde bijlage bij de plan-MER waarin bewezen wordt dat de nieuwe afbakening dezelfde natuurwaarde heeft als de oude. Het grote voordeel is echter dat het juridische kader van de globale plan-MER grotendeels behouden blijft, waardoor de aanpassing allicht minder dan een jaar zou vergen.

9. Vragen van de verzoekers aan het parlement

De ondertekenaars van de petitie vragen het parlement het dossier opnieuw in handen te nemen en de Vlaamse Regering op haar verantwoordelijkheid te wijzen en om meer duidelijkheid te vragen.

Als de plan-MER niet gevolgd wordt, zouden de ondertekenaars graag inzage krijgen in de juridische adviezen waarop de terugschroefing tot driehonderd hectare gestaafd wordt. Vanuit het oogpunt van openbaarheid van bestuur moeten die adviezen vrijgegeven worden, in eerste plaats aan de parlementsleden. Als die juridische onderbouwing onvoldoende blijkt, moet er teruggegaan worden naar de vijfhonderd hectare.

Het is daarnaast zaak de uitbreiding van de zoekzone tot Deinze juridisch te onderzoeken.

De ondertekenaars vragen het parlement ook aan te dringen op een snelle doorstart van het project rivierherstel, waarbij de nodige budgetten vrijgemaakt worden om de timing van 2027 te halen.

Tot slot zouden ze het appreciëren als het maatschappelijke overleg na anderhalf jaar opnieuw start. Het wordt tijd de gemeenschap terug te betrekken bij het project. De spreker eindigt met minister-president Geert Bourgeois te citeren die stelt dat het Vlaamse regeringsbeleid geloofwaardig, betrouwbaar en consequent moet zijn op langere termijn. Dit geldt zeker voor dit dossier waar opeenvolgende Vlaamse regeringen al bijna tien jaar beslissingen in genomen hebben. De ondertekenaars vragen eigenlijk enkel dat de Vlaamse Regering de wet toepast.

II. Vragen van de leden

Bart Caron spreekt zijn waardering uit voor de kwaliteit van de presentatie en de toelichting. Voor hem schetst de spreker het kader juist. Dat de spreker de Vlaamse Regering een alternatief biedt, wijst op pragmatiek. Hij informeert of een bijlage bij de plan-MER juridisch voldoende is voor een uitbreiding van de zoekzone. Is er geen extra plan-MER nodig voor de bijkomende tweehonderd hectare in een ander gebied? Voorts vraagt hij van wie de juridische adviezen zijn die de driehonderd hectare verrechtvaardigen. Hebben de ondertekenaars zelf inzage in die adviezen gevraagd? Zo ja, op welke gronden is dat geweigerd?

Wilfried Vandaele weet dat het dossier tot schaamrood noopt. Het sleept al lang aan en er is nog geen enkele vierkante meter natuur gerealiseerd, terwijl er tweehonderdvijftig hectare een groene bestemming heeft. Zo moeilijk kan het dus niet zijn voor de minister van Leefmilieu om ermee te starten, wat veel beter zou zijn dan er eindeloos over te blijven discuten. Het alternatief Deinze charmeert, maar is niet waterdicht. Omdat het geen deel uitmaakt van de plan-MER, heeft het een zeer goede motivering. Ook hij betwijfelt of een addendum zal volstaan. N-VA gaat er vanuit dat natuurverweving wel een optie is voor de tweehonderd ontbrekende hectare. Hij vraagt de spreker wat beter te motiveren waarom dat voor hem niet kan.

Bart Dochy informeert of de indieners de recente landbouwstudie aan de minister gevraagd hebben en gekregen hebben. Zo ja, wat is hun oordeel erover? Naast de studies speelt het maatschappelijke draagvlak. Dat kan aangetoond worden aan de hand van petitie's maar ook door ter plaatse te gaan praten met de bevolking. Hij raadt Wilfried Vandaele aan contact te nemen met een andere N-VA-volksvertegenwoordiger, Koenraad Degroote van Dentergem. *Wilfried Vandaele* zegt Vlaams volksvertegenwoordiger te zijn en erop toe te zien dat de regering uitvoert wat er beslist is. Hij moet zich niet met de lokale politiek. Het gaat *Bart Dochy* om het lokale draagvlak. Heel wat lokale politici en vertegenwoordigers van natuurverenigingen gingen ter plaatse kijken. Hij deed dat trouwens ooit met Bart Caron. Ter plaatse blijkt dat een en ander, wat logisch lijkt in een theoretische studie, in praktijk niet zo evident is. Daarbij komt nog dat er geld voor nodig is. Het is aan de Vlaamse Regering te beslissen waar de middelen voor natuur in eerste instantie aan besteed worden. Voor hem zijn dat de Europese verplichte habitat- en vogelrichtlijngebieden.

Lydia Peeters acht het in eerste instantie aan de minister om te verduidelijken waarom de natuurcompensatie teruggeschroefd wordt. Heel wat projecten vinden moeilijk geschikte gronden voor compensatie. Daarom is een bank met voldoende gronden van verschillende aard nodig. Ook daarover kan er aan de regering meer tekst en uitleg gevraagd worden.

Bruno Tobback wil graag bevestigd zien of natuurcompensatie in Deinze voor de sprekers en Natuurpunt een volwaardig alternatief is. Zo niet, heeft dat gevolgen voor het project en de Europese cofinanciering? *Tinne Rombouts*, voorzitter, zegt toe in de regeling van de werkzaamheden te bekijken hoe de regering om meer informatie zal worden gevraagd.

III. Antwoorden van de verzoekers

Herman Nachtergaele zegt dat het Deinze-alternatief vorig jaar aan de ministers Weyts en Schauvliege is voorgesteld. De ministers hebben nog niet gereageerd. Een goede juridische onderbouwing is wezenlijk, ook voor de sector natuur. Het is niet de eerste keer dat een plan-MER snel bijgesteld is, aldus *Peter Symens*. Het meest frappante voorbeeld is het Deurganckdok waar er aan de plan-MER die niet voldeed op het vlak van natuur, in een tijdsspanne van tweeënzeventig uur een compensatieplan toegevoegd werd. In heel wat projecten wordt er ondertussen gewerkt met de notie van het voortschrijdende inzicht. In dit geval is het echter nodig om bij addendum een alternatieve vijfhonderd hectare voor te stellen en aan te tonen dat die evenwaardig is. De vaarweg, de mobiliteitsaspecten van de plan-MER veranderen niet. De impactstudie blijft dus gelden en om de impact te compenseren, is er vijfhonderd hectare nodig. Als kan worden aangetoond dat extra hectaren in de omgeving van Deinze op een evenwaardige manier bijdragen aan het natuurherstel van het valleisysteem, dan kan dat een voldoende juridische basis zijn om het project overleefd te houden. De bevoegde administratie, zeker de cel-MER, is goed geplaatst om dat te toetsen. De administratie heeft daar al juridische adviezen over gevraagd, maar de organisatoren van de petitie hebben daar tot nu toe nog geen inzage in gekregen.

Herman Nachtergaele heeft de ministers Weyts en Schauvliege in 2015 naar het juridische advies gevraagd waarin het afwijken van de plan-MER gerechtvaardigd wordt. Het antwoord was toen dat het nog niet klaar was. De meest frappante uitspraak kwam van de coördinator Roland Vancauwenberghe die zei dat het begrip natuur zeer breed zou worden geïnterpreteerd. Dat is volledig in tegenspraak met de duidelijke omschrijving van de biotooptypes in de plan-MER, namelijk natte natuur in riviervalleien. Hij ging zover om beboste stukken slibstort voor te stellen als rivierherstelgebied. Met natuurverweving wordt dan weer alles door elkaar gehaspeld: natuur met landbouw, zelfs zeer intensieve landbouw, wat onmogelijk kan stroken met de omschrijving in de plan-MER. Daarbij komt nog dat natuurverweving enkel bestaat als categorie in de ruimtelijke ordening, het is niet meer dan een overdruk op het gewestplan. De hoofdbestemming, bijna altijd landbouw, blijft behouden, en de overheid kan er alleen op volledig vrijwillige basis een stimulerend beleid voeren voor natuur wat dus geen enkele garantie geeft naar effectieve realisatie op lange termijn. Tot slot is natuurverweving niet onderzocht in de plan-MER.

In verband met de vraag over de landbouw antwoordt *Herman Nachtergaele* dat de tweede reeks LER's op de website van de Vlaamse Landmaatschappij staat en dat ook alle andere voorbereidende studies over Seine-Schelde publiek toegankelijke rapporten zijn. Eigenlijk wordt er in de LER's gewoon herhaald wat in de landbouwrapporten stond waarop de MER gebaseerd is, alleen is ook het effect per bedrijf berekend en daarop zijn dan de flankerende maatregelen gebaseerd. Ook de aanvankelijke rapporten toonden de zware impact op de landbouw met gedetailleerde cijfers per perceel aan. De rapporten zijn opgesteld door commissies waar alleen landbouworganisaties in zaten, geen natuurorganisaties. De Vlaamse Regering kende van meet af aan de belangrijke consequenties en heeft tien jaar geleden gekozen om het Europese project uit te voeren, met de vijfhonderd hectare compensaties en die beslissing herhaaldelijk bevestigd. Uiteraard is dat slikken voor de getroffen bedrijven. Grote Vlaamse en Europese projecten zijn echter niet altijd compatibel met individuele belangen. Individuele en bedrijven moeten op een eerlijke wijze vergoed worden, wat in sommige gevallen een bedrijfsverplaatsing zal betekenen. In dezelfde Zuid-West-Vlaamse regio wordt momenteel honderd hectare nieuw regionaal industrieterrein voorbereid. Ook dat project wordt blijkbaar van groot maatschappelijk belang

beschouwd en zal niet stopgezet worden omdat er landbouwbedrijven getroffen worden.

In verband met het financiële aspect heeft minister Schauvliege in 2009 bij haar projectvoorstelling aan de Vlaamse Regering gezegd dat de bestaande budgetten zouden volstaan omdat de kosten over een lange periode worden gespreid. Deze natuurcompensatie mag dan niets te maken hebben met instandhoudingsdoelstellingen maar is wel degelijk Europees verplicht. De grondenbank bestaat al maar functioneert niet omdat de regering geen geld ter beschikking stelt. Het is een gemakkelijk excuus dat de grondenbank geen gronden bevat waardoor er geen ruilgronden zijn. Eigenlijk is dat een vorm van sabotage.

Natuurpunt was verrast door de beslissing de oppervlakte natuurherstel te verminderen, aldus *Peter Symens*. Enkele kritieken van de landbouw zijn bespreekbaar. Daarom is het gerechtvaardigd een en ander te herbekijken zonder evenwel het ambitieniveau platweg naar beneden te halen en, erger, af te wijken van de wettelijke vereisten. De enige mogelijkheid is de vijfhonderd hectare zo af te bakenen dat de landbouw er de minste impact van ondervindt. Bij het bepalen van de volgorde van ingrepen is er trouwens al rekening gehouden met de landbouwers. Samen met de Boerenbond is immers bepaald in welke projectgebieden de meeste landbouwers hun bedrijvigheid afbouwden, waar er de meeste grondreserves waren voor ruilgrond enzovoort. Natuurpunt wil daar in meegaan maar wil het infrastructuurproject niet in gevaar brengen. De cofinanciering is aanzienlijk maar heeft als voorwaarde voldoen aan alle relevante Europese richtlijnen. In dit geval de MER-richtlijn en de kaderrichtlijn Water met het ecologische optimum tegen 2027.

Herman Nachtergaele zegt dat vorig jaar het openbaar onderzoek van de stroomgebiedbeheerplannen liep, waarin letterlijk stond dat de vijfhonderd hectare natuurherstel een prima voorbeeld was van hoe de Vlaamse Regering de kaderrichtlijn Water uitvoert. In de definitieve vaststelling van de stroomgebiedbeheerplannen is de verwijzing naar het aantal hectare geschrapt. Heel wat acties van regering en administratie worden verrechtvaardigd door het verplicht zijn van de kaderrichtlijn Water; de volledige uitvoering van het Seine-Scheldeproject past daar ook in.

IV. Bijkomende opmerkingen van de leden

Bart Caron weet dat drie burgemeesters bezwaren hebben tegen het project, wat voor minister Schauvliege het bewijs was dat het draagvlak gebrekkig was. Vijftienduizend handtekeningen is van een andere orde. Macrobeslissingen hebben vaker een impact. Een goede grondenbank zou heel wat problemen oplossen, ook getroffen landbouwers kunnen zo elders goede gronden vinden tegen eerlijke prijzen. Hij roept de Vlaamse Regering op daar voort werk van te maken.

Het is niet aan het parlement om te bepalen waar de regering de middelen haalt om te compenseren wat tien jaar geleden beslist is. De toenmalige regering had daar maar de nodige reserves voor moeten aanleggen. Uiteraard moeten getroffen bedrijven een eerlijke compensatie krijgen, anders blijft het bij oorlog voeren tussen landbouw en natuur. Hij stelt voor dat de commissie de coördinator van de Vlaamse Landmaatschappij over het dossier en de alternatieven hoort, alsook enkele middenveldorganisaties waaronder landbouworganisaties en de natuurorganisaties.

Wilfried Vandaele is het ermee eens dat wat beslist is, uitgevoerd moet worden. Het is het handelsmerk van de regering, en het parlement is daar in sommige

dossiers niet altijd zo mee opgezet. In de plan-MER zelf staat dat vochtige biotopen best de bestemming van natuurverwevingsgebied krijgen waar de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn. In het ruimtelijke uitvoeringsplan Leievallei-Kortrijk is er dan weer sprake van agrarisch natuurbeheer. Hij blijft de mening toegedaan dat die beide werkwijzen toch wel voor enige compensatie kunnen zorgen.

Dat is echter niet de essentie, er dient zo snel mogelijk gestart te worden. In de regeringsconceptnota van december 2014 staat dat er zo snel als mogelijk en ten laatste tegen 31 juli 2015 een voorstelling van invulling zal zijn. Zoals zo vaak in milieudossiers is die datum al lang verstreken. Dat er geen centen zijn om nog maar te beginnen, vindt het lid relatief, minister Schauvliege heeft zelf gezegd dat 188 hectare van de natuurcompensaties niet door de landbouw gebruikt wordt en dat 122 hectare daarenboven eigendom is van het Agentschap voor Natuur en Bos en Waterwegen en Zeekanaal NV. Een inrichting van die gebieden hoeft dus heus niet zoveel te kosten.

Bruno Tobback sluit zich aan bij de vraag om hoorzittingen. De regering wil één omstreden dossier erdoor drukken, ten koste van heel wat last, aanpassing, kosten en miserie voor bedrijven, buurtbewoners, omliggende gemeenten omdat ze aan één contractant rechtszekerheid wil bieden, zijnde Uplace. Het zou al te gek zijn de bindende bepalingen van dit project en dus de rechtszekerheid in dit project op de helling te zetten omdat enkele bedrijven uit een bepaalde sector er tegen zijn. Wat niet betekent dat er geen dragelijke oplossingen voor hen moeten gevonden worden. Het is tijd om hier te garanderen dat de schop de grond ingaat.

Lydia Peeters weet ook wel dat de grondenbank bestaat, maar dat er te weinig gronden voor natuurherstel of compensatie in zitten. Door die schaarste stijgen de prijzen almaar. Ook bij eerlijke prijzen wringt vaak het schoentje.

Herman Nachtergaele meldt dat de coördinator niet meer in dienst is; hij is met pensioen, maar hijzelf zal, zo het parlement hem daartoe nog eens uitnodigt, met veel plezier enkele van zijn bevindingen komen weerleggen. *Tinne Rombouts*, voorzitter, acht het gepast ook de regering over de zaak te horen.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Bart CARON
Bart DOCHY,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

DABM	decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
LER	landbouweffectenrapport
MER	milieueffectrapport